

Standardy ochrony małoletnich

obowiązujące w Poradni Rodzinnej Promyk Słońca

Preambuła

Wszyscy pracownicy i osoby współpracujące z Poradnią - zgodnie z podstawowymi wartościami Fundacji „Promyk Słońca” – aktywnie angażują się w działania wzmacniające bezpieczeństwo małoletnich, także w kontekście ochrony przed przemocą, kierując się w swojej pracy dobrem małoletniego i jego najlepiej pojętym interesem.

Niniejsze standardy ochrony małoletnich (dalej w skrócie jako „standardy”) określają w szczególności:

- zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem Poradni, w tym zachowania niedozwolone wobec małoletnich;
- zasady i procedurę podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego;
- procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz w przypadku instytucji, które posiadają takie uprawnienia, osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury "Niebieskie Karty";
- zasady przeglądu i aktualizacji standardów;
- zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu Poradni do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności;
- zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania;
- osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia;
- sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

- zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet oraz procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie;
- zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

Standardy ochrony małoletnich oparte są na polskim prawie, Konwencji o Prawach Dziecka, Międzynarodowej Karcie Praw Człowieka oraz dobrych praktykach polskich i zagranicznych.

Objaśnienie używanych terminów

1. Poradnia oznacza Poradnię Rodzinną "Promyk Słońca" prowadzoną przez Fundację Promyk Słońca.
2. Pracownikiem w znaczeniu Standardów jest osoba zatrudniona w Poradni na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia lub umowy o współpracę.
3. Osobą współpracującą z Poradnią są: stażyści, wolontariusze, praktykanci.
4. Opiekunem małoletniego jest osoba uprawniona do reprezentacji małoletniego, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny.
5. Zgoda rodzica małoletniego oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców małoletniego. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami małoletniego należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
6. Przez przemoc/krzywdzenie małoletniego należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego/czynu karalnego na szkodę małoletniego lub czynu zagrażającego dobru małoletniego, w tym przemoc fizyczną, przemoc emocjonalną, molestowanie seksualne, zaniedbywanie, przez jakąkolwiek osobę (np. wykorzystanie seksualne, znęcanie się nad dzieckiem, kary fizyczne, poniżanie, krzyk, zaniedbywanie potrzeb życiowych małoletniego związanych np. z żywieniem, higieną, zdrowiem i in.).
7. Osoba odpowiedzialna za Standardy ochrony małoletnich to wyznaczony przez Dyrektora Fundacji pracownik sprawujący nadzór nad realizacją Standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w Poradni.
8. Dane osobowe małoletniego to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację małoletniego.

Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy pracownikami/osobami współpracującymi a dziećmi

1. Pracownicy zatrudniani w Poradni/osoby współpracujące przed zatrudnieniem/nawiązaniem współpracy zobowiązane są przedstawić stosowną informację z Krajowego Rejestru Karnego (KRK).
2. Przed zatrudnieniem/nawiązaniem współpracy z każdą osobą, która będzie miała kontakt z dziećmi, upoważniony pracownik Fundacji sprawdza, czy ta osoba nie figuruje w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (RSPTS).
3. W przypadku zatrudniania cudzoziemców, weryfikacja dokonywana jest również w rejestrach karalności państw trzecich w zakresie określonych przestępstw (lub ich odpowiedników w prawie obcym) lub na podstawie oświadczeń o niekaralności.
4. Pracownicy/osoby współpracujące traktują małoletniego z poszanowaniem jego godności, potrzeb i intymności.
5. Podczas komunikacji z małoletnimi, pracownicy/osoby współpracujące zachowują cierpliwość i okazują szacunek, dając małoletnim prawo do odczuwania i mówienia o swoich emocjach, do wyrażania własnego zdania oraz prawo do bycia wysłuchanym.
6. Wsparcie psychologiczne/pedagogiczne odbywa się w obecności opiekuna małoletniego lub upoważnionej osoby, chyba że nie jest to wskazane ze względu na charakter problemu.
7. Na indywidualne wsparcie psychologiczne/pedagogiczne małoletniego pacjenta należy uzyskać zgodę osoby uprawnionej według przepisów prawa polskiego.
8. Wsparcie udzielane jest anonimowo. Jeżeli zachodzi przesłanka uzasadniająca pobranie danych osobowych, w tym zwłaszcza w przypadku stwierdzenia konieczności interwencji z uwagi na podejrzenie przemocy wobec małoletniego, pracownik Poradni ma prawo pobrać niezbędne dane (imię, nazwisko, adres, telefon kontaktowy).

Zachowania niedozwolone wobec małoletnich

1. Wszelka przemoc wobec małoletniego jest zabroniona.
2. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy fizycznej wobec małoletniego na przykład: zabierania rzeczy, uderzania, popychania, wykręcania rąk. W przypadku przeprowadzania procedur wymagających unieruchomienia małoletniego lub wymuszenia pozycji (np. w czasie rehabilitacji) pracownik/ osoba współpracująca powinien uprzedzić o stosowanej procedurze małoletniego i opiekuna.
3. W przypadku stanu wyższej konieczności, jeżeli zachowanie dziecka zagraża bezpieczeństwu małoletniego, pracownika lub osoby trzeciej, pracownik/osoba współpracująca reaguje adekwatnie do sytuacji np. przytrzymując małoletniego.

4. Zakazane jest stosowanie przemocy psychicznej wobec małoletniego - zastraszanie, przymuszanie, groźby, upokarzanie, lekceważenie, obrażanie, stygmatyzowania ze względu na zdrowie, wygląd, orientację seksualną, poglądy lub sytuację finansową.
5. Pracownicy/ osoby współpracujące nie używają w stosunku do małoletnich wypowiedzi o podtekście seksualnym (nie wypowiadają wulgarnych lub niestosownych dowcipów i żartów, nie komentują ciała/wyglądu/ubioru z podtekstem seksualnym ani w sposób niestosowny, nie wypowiadają dyskryminujących komentarzy dotyczących płci).
6. Pracownicy/ osoby współpracujące nie angażują się w prywatne rozmowy z małoletnimi w mediach społecznościowych jak również nie zamieszczają komentarzy ani nie udostępnia jakichkolwiek zdjęć o podtekście erotycznym lub krzywdzącym, które mogłyby wyrządzić szkodę małoletnim.

Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi

1. Pracownicy/osoby współpracujące dbają o właściwe relacje między małoletnimi podczas zajęć grupowych/zajęć na wspólnej sali.
2. Podstawową zasadą relacji między małoletnimi jest współdziałanie z szacunkiem do drugiej osoby.
3. Nie wolno bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej innej osoby.
4. Nie wolno wyśmiewać, obgadywać, ośmieszać, zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać innych.
5. Należy szanować przestrzeń intymną innej osoby.
6. Konflikty między małoletnimi są rozwiązywane w sposób pokojowy, w duchu porozumienia bez przemocy.

Zasady ochrony danych osobowych oraz wizerunku małoletnich

1. Dane osobowe małoletniego podlegają ochronie na zasadach określonych w Ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych.
2. Pracownik/osoba współpracująca ma obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.
3. Dane osobowe małoletniego są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.

4. Pracownik Poradni, wyznaczony przez Dyrektora Generalnego Fundacji, jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych małoletniego i udostępniania tych danych w ramach zespołu interdyscyplinarnego powołanego w trybie Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
5. Niedopuszczalne jest przekazywanie informacji związanych z danymi małoletnich przez telefon.
6. Pracownicy/ osoby współpracujące nie udostępniają informacji o małoletnim ani jego opiece osobom postronnym, w tym innym rodzicom, przedstawicielom mediów itp.
7. Pracownik Poradni może wykorzystać informacje o małoletnim w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości małoletniego oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację małoletniego.
8. Pracownikowi Poradni nie wolno utrwałać ani umożliwiać osobom postronnym utrwalania wizerunku małoletniego (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu małoletniego) na terenie Poradni bez pisemnej zgody opiekuna małoletniego i wiedzy Dyrektora Generalnego Fundacji.
9. Pisemna zgoda, o której mowa w pkt. 8, powinna zawierać informację, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany.

Zasady bezpiecznego korzystania z internetu i mediów elektronicznych

1. Infrastruktura sieciowa Poradni umożliwia dostęp do internetu wyłącznie pracownikom i innym osobom upoważnionym.
2. Sieć jest monitorowana tak, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
3. W Poradni jest wyznaczona osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo sieci.

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich

1. Pracownicy/osoby współpracujące są świadome specyficznych potrzeb i zagrożeń, jakie mogą dotyczyć małoletnich – pacjentów Poradni.
2. Wszyscy pracownicy/osoby współpracujące mają obowiązek zapoznać się ze Standardami ochrony małoletnich.
3. Pracownicy/osoby współpracujące zapoznawane są z czynnikami ryzyka krzywdzenia małoletnich (Załącznik nr 1) oraz symptomami wskazującymi na krzywdzenie (Załącznik nr 2) przez pracownika odpowiedzialnego za Standardy ochrony małoletnich.
4. Pracownicy Poradni/osoby współpracujące potwierdzają na piśmie zapoznanie się z dokumentami określonymi w pkt 2 i 3.

Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego

1. W przypadku podjęcia przez pracownika Poradni podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony, pracownik ma bezwzględny obowiązek przekazania uzyskanej informacji koordynatorowi Poradni oraz sporządzenia notatki służbowej.
2. Koordynator Poradni, we współpracy z Zespołem Interwencyjnym, w skład którego wchodzi: prawnik, psycholog/pedagog oraz w razie potrzeby inni pracownicy Fundacji, rozpoznaje sytuację małoletniego i podejmuje stosowne działania interwencyjne, w oparciu o algorytm postępowania w przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie wobec małoletniego (Załącznik nr 3)
3. W ramach działań interwencyjnych Zespół Interwencyjny, w zależności od sytuacji:
  - a) obserwuje sytuację dziecka i rodziny,
  - b) przeprowadza z rodzicami rozmowę na temat zaistniałej sytuacji,
  - c) ustala plan wsparcia małoletniego, w tym działania wspierające małoletniego i rodzinę
  - d) w sytuacji, gdy niezbędna jest interwencja zewnętrzna (zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, wnioski o wgląd w sytuację rodziny, wszczęcie procedury Niebieskiej Karty poprzez wypełnienie formularza A) – przekazuje informację wraz z opisem sprawy prawnikowi odpowiedzialnemu w Fundacji „Promyk Słońca” za podejmowanie interwencji zewnętrznych.
4. Z przebiegu czynności w ramach interwencji sporządza się Kartę interwencji, której wzór stanowi Załącznik nr 4 do niniejszej Standardów.
5. Karty interwencji przechowywane są przez osobę odpowiedzialną za Standardy ochrony małoletnich.
6. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez pracownika Poradni, pracownik zostaje odsunięty od pracy z dziećmi do czasu wyjaśnienia sytuacji.
7. Wszyscy pracownicy Poradni i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu małoletniego lub informację z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane koordynatorowi Poradni i uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Krzywdzenie rówieśnicze

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez innego małoletniego, należy przeprowadzić rozmowę z małoletnim podejrzanym o krzywdzenie oraz jego opiekunami, a także oddzielnie z małoletnim poddawany krzywdzeniu i jego

opiekunami. Ponadto należy porozmawiać z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu. Ze spotkań sporządzane są notatki służbowe.

2. W przypadku małego krzywdzonego należy wspólnie z opiekunami opracować plan bezpieczeństwa, uwzględniający dostępne formy pomocy.
3. Jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest mały w wieku od 13 do 17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn karalny, należy ponadto poinformować właściwy miejscowo sąd rodzinny lub policję.
4. Jeżeli osobą podejrzaną o krzywdzenie jest mały powyżej lat 17, a jego zachowanie stanowi przestępstwo, wówczas należy poinformować właściwą miejscowo jednostkę policji lub prokuratury.

Monitoring stosowania Standardów

1. Osobą odpowiedzialną za Standardy ochrony małych jest koordynator Poradni.
2. Koordynator Poradni odpowiada za monitorowanie realizacji Standardów, za reagowanie na sygnały naruszenia Standardów oraz za aktualizowanie Standardów.
3. Koordynator Poradni przeprowadza wśród pracowników ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów. Ankieta przeprowadzana jest raz w roku.

Postanowienia końcowe

1. Standardy wchodzi w życie z dniem 15 sierpnia 2024r.
2. Standardy ochrony małych zostaną zamieszczone na stronie internetowej Poradni oraz wywieszenie na tablicy ogłoszeń, również w wersji skróconej, przeznaczonej dla małych.
3. Ogłoszenie standardów dla dotychczasowych pracowników placówki następuje poprzez przesłanie tekstu drogą elektroniczną.